

Цетиње, 3. новембра

Турска је закључила зајам, али под условима за инат. Док буду трајали медени мјесеци, у Цариграду ће чинити Богу шућур и хаир дову за здравље новог Калифе у Берлину, али што даље од вјенчања, све мргоднија ће постајати озбиљност нових прилика. А послјеге годину дана?

Један њемачки враголан опјевао је то овако:

Herr Neumalklug vermählte sich
Mit Freulein Tausendschönchen,
Er nannte sie: Mein Paradies,
Sie ihn: Mein Honigherzchen,
Und als ein Jahr vorbeigesummt
In Freuden unermässlich,
Da war Herr Neumalklug verdammt,
Und Tausendschönchen hässlich.

Ко ће послјеге годину дана изићи као блесан, а која ће страна постати другој гадуром, нека погоди који од младотурских Neumalklug-a.

Не даје се зајам сваки пут за велики интерес. И ако је новчани интерес овдје већи од онога који би Турска платила у Француској, тај факт губи се из вида кад се погледа на морални интерес, који је Турска унапријед Њемачкој платила. Обраћајући се на цара Вилхелма као на заштитника Ислама, она је у његове руке положила толику моћ, да Германија излази као сила, чија ријеч много важи и у питањима ближега оријента. Турска је мислила да тим задобије једну велику силу, а Њемачка опет, која не пада у сентименталност чим јој ко поласка, примила је радо прираштај своје моралне моћи, али није на себе примила никакве обавезе према Турској.

Њена је политика увијек и само рачун. Једно се мислило у Цариграду, друго у Берлину. Једно је мислио камилар, а друго камила. Турци су остали да чекају и да се надају, а у Потсдаму се срдечно љубе царевима њемачки и руски. Званично саопштење у Берлину вели, да је између Русије и Њемачке постигнут потпуни споразум у свима лебдећим питањима међународним, а заступник министра спољних послова у Петрограду, господин Сасонов, у разговору са једним од редактора „Новог Времена“, отишао је још даље и рекао је, да је њемачки канцлер категорички изјавио, да није имао, нити сада да има ма и најмањег удјела у турској политици, да Њемачка неће ни у колико помагати Турску ако наруши мир, осим тога да Њемачка потпуно признаје оправданост руских интереса у сјеверној Персији.

То мора дјелствовати на усмијене главе у Цариграду као сјеверни вјетар. Увидјеће, да се европске силе не задобивају тако јевтино како су мислили: са голим симпатијама. То, што је Њемачка морално добила, постајући, мудро политиком Турске, заштитник Ислама, постало

је монета за поткусуивање диференција с другим државама, моћнијима но што је Турска и милијима њемачком цару него ли цариградске ефендије. Можда би жар потсдамских пољубаца био за степен два мање топао да Турска пред цара Вилхелма није пала на кољена, на аман!

Сада је од једном друга ситуација. Турска ће добијати за утјеху слаткише, а други оно од чега се остаје сит. Њемачка је у великој добити. Аустро-Угарску је исплатила Босном и Херцеговином, а Русију је задобила признајући јој оправданост њених интереса, који су ван круга централнога савеза. Обавезала је двије велике силе, а сама није жртвовала ништа. Трошак су платили други.

Турска, која је у пошљедње вријеме отпочела агресивну политику и на све стране изазивала, сад ће се морати увући опет у своју стару спужу љуску, иначе врло лако може доћи у сукоб са којом од заинтересованих великих сила. Можда гм је она и бачена под ноге у том циљу, да би што прије дошло до давно жељенога потсдамског споразума.

То нека је Турцима лекција да се лако не дају у руке другом, јер тај други неће гледати њен, него свој интерес. Докле су се држали с Русијом, она их никада није другом продала, нити је ма какав интерес извучила из тога што уз се као пријатељцу има Турску. Шта више кад је пријетила опасност рата на Балкану, у ком Турска ко зна како би прошла, Русија је у свима пријестоницама балканских држава настојавала да се мир не наруши, па је чак и материјалне жртве понијела кад је оно рат између ње и Бугарске поводом прогласа независности и заузећа источних жељезница изгледао неизбежан.

Ни година није прошла, а Herr Neumalklug у Цариграду већ постао разочаран. Њепотица му већ није тако лијепа, а сам себи не изгледа тако паметан.

Шта ће бити тек послјеге годину дана?

Цетиње, 3. новембра

Пређуће се отомански парламенат у Цариграду састао у јавној сједници. Пред будићом идућу годину у овом сједници ће се расправљати и о новом пројекту закона о питању.

Нови вилхелм краљ, Ђорђе V, крунишаће се 8. марта идуче године.

У православној патријаршији у Цариграду рази се на сједници православног и католичког пријатељства свјетски архиепископ изјавио се ње, да ово сједиштво.

Патријарха изаша је одлучио да утрони 28. изјавио пара да поспраду паролу Милоше и Религијо у Вазовије.

У босанским политичким круговима говори се да се ради на томе да се Далмација прикључи Аустроугарској.

У свој думи поднесен је законски приједлог којим се ограничавају права њемачким колонистима. Јави се приједлогом иде на субјугацију територије у Русији.

Босански сабор и аграрно питање

— Ријешење аграрног питања

Аграрно питање у Босни и Херцеговини постало је од врло великог значаја. Оно је значајно само по себи, али је у толико више значајније што су се подијелила мишљења о ријешењу његову.

Православни и католици стоје на становишту, да се изведе обавезни откуп кметова, док се Муслимани томеprotиве, у чему их и сама влада подупиру. Због тога се изродила између једних и других силна борба, која може бити од врло немилых пошљедица. Нарочито она може бити од силне штете по српску ствар.

Као што је познато, православни и муслимани били су у таквој слози, таквој љубави и солидарности, да су се сматрали као духовна цјелина. Пословање њихово било је заједничко и од тога су и православни и муслимани имали корист. Али то није дуго трајало. Чим је изникло ријешење аграрног питања, они се не само у мишљењу подијелише, него око тога толико подијелише, да од те слозе сада нема ни помена. Православни сада стоје према муслиманима онако као што су до скоро стајали према католицима, док су се са католицима солидарирајући се у ријешењу аграрног питања сасвијем измирили.

Како се босанско-херцеговачки сабор састао, то ће се њему поднијети пројекат о откупу кметова и ово витално народно питање пријети, да постане јабука заваде.

И православни и католички народни посланици као представници кметова сасвим природно су на страни својих бирача, онако исто као нити муслимани, потпомогнути владом, стоје на бранику интереса муслимана, под којима се кметови налазе.

Тренутак је судбоносан. Мора се кришити. Православни и католици имају према себи и муслимане и владу. Зато је њихов положај тежи и изглед на усјих мањи.

Буде ли и једна и друга страна уворно на своје становишту стајала, у сабору ће се отворити силна борба, противници ће се тако завадити, да ће постати крвни непријатељи и њиховој слози је за навјек одзвонило. Међу њима ће се створити дубок јаз и од њиховог заједничког рада неће бити ништа.

Побједе ли православни са католицима, неће се за обавезан откуп учинити ништа. Влада то неће дозволити, што се види и из говора, који је ту неки дан држао министар Буријан у сједници босанско-херцеговачког одбора у Бечу. Он је рекао, да је он не само велики присталица необавезног откупа, него и силан противник обавезног откупа кметова. Однос босанских кметова, додао је, према њиховим господарима (агама), није феудалан него нека врста закупна уз учешће господара. Зато је најзгодније ријешење необавезан откуп, којим ће се постепено претво-

рити и постати обавезан и тако ће тиме бити задовољена и једна и друга страна.

Како се зна, да се у корист необавезног откупа изјаснио пред муслиманском депутацијом, која је ту скоро била у Бечу ради ове ствари, и сам Њесар, јасно је, да од обавезног откупа неће бити ништа. Ријешење о обавезном откупу не би добило потребну санкцију и влада би била принуђена да сабор распушта и расписује нове изборе. Тако би се борба о ријешењу аграрног питања пренијела и у шире слојеве, у народ, јер би то била изборна парола.

Из тога излази, да и православни и католици морају да буду врло обазриви и да добро проуче ситуацију.

Свако, ко год је незаинтересован и ко хладно посматра и проучава питање о ријешењу аграрног питања признаће да су православни и католици у праву што траже обавезни откуп, пошто је то најправилнији начин ријешења овога питања. Али с обзиром на ситуацију и на све оно што би шљедовало, сасвијем је разумљиво што се и православнима и католицима препоручује, да за љубав слозе и мира, за љубав општег добра, у интересу опште ствари, а нарочито Босне и Херцеговине попусте у својим захтјевима.

Јасно је, рекосмо, да од обавезног откупа неће бити ништа на ма и сабор одлуку за то донне. Тим ријешењем кметови се неће моћи користити, а општа ствар ће много изгубити.

Необавезним откупом се бар ишта добија и кад је већ избор између ништа и ништа, онда је боље изабрати бар ништа. Аграрно питање ће се тиме колико-толико помоћи, а уз то ће се, што је најглавније, избјећи сваки сукоб са муслиманима, као и све рђаве пошљедице, које би неминуовно наступиле ако се буде тјерало у започетом правцу, пошто се ово чисто социјално-економско питање пренијело на конфесионални терен.

Православни и католици налазе се у врло тешком положају. Тешко им се определијити. Дужност према бирачима налаже им, да строго чувају интересе својих бирача, кметова, док исто тако морају бити обазриви и према својим друговима, представницима господара, ага. Задовољити и једне и друге тешко је. Још теже је наћи златну средину, којом би се постигло да не изазову противу себе своје бираче, нити да огорче муслимане.

Какав ће се модус наћи да се изађе из ове тешке ситуације, не зна се још, али свако увиђа, да је неопходно потребно, да се учини све, да се до растјена не дође. Пред обзирима према земљи и општем напретку, морају падаати лични обзир и нама је особито мило што можемо с поуздане стране јавити, да су у пошљедићем тренутку православни и католици допијели одлуку да за љубав слозе и општег добра изађу муслиманима у сусрет и попусте од својих захтјева пристајући условно на необавезни откуп кметова.

То пожртвовање и ако не можемо да издравимо са особитом радношћу мудро је и политично.

Састанак руског цара и њемачког

Одзиви штампе и разне комбинације — Претпрошле суботе састао се руски цар с њемачким у Потсдаму. О томе састанку дигла се велика прашина. Придаје му се велики значај, већи по што се придаје обично састанцима владара. То нас и руководи, да се тиме раније нарочито позабавимо и да изнесемо своје гледиште о томе, а сада ћемо се о осврнути на писане стране штампе о томе догађају.

Један дио штампе, особито њемачка, о овоме састанку придаје врло велики значај. У чему се та важност састоји, она не знамо, али зато радо износи разне комбинације. Тиме би хтјели, да ту важност истакне.

У овом састанку поворило се да се ради о споразуму тропне царева: руског њемачког и аустро-угарског, како да се међународне државе очувају од продретања једне биланске навалне. Повод је давао проглашење републике у Португалу, затим републикански покрет у Шпанијској.

Из њемачких политичких кругова, који су у дипломатске послове били упућени, јавља се сада, да се на састанку радило о приближењу Русије и њемачкој, и то да је постигнуто. Одношаи између ових двију држава били су прилично охладни, а то њемачка дипломатија приписује бившему министру спољних послова Изволском, садашњем посланику Русије у Паризу. Стога се у њемачкој приписује тим већа важност посјети руског цара, што га је догратно напављених Изволској, садашњем министру спољних послова Сасонов.

Овај руски дипломата отпочео је одмах договоре с њемачким канцеларом и другим државницима. Они су са Сасоновом врло задовољни. Хвале га, јер је у њемачким круговима оставио утисак врло мирна покрета. Напротив Изволској је био врло немаран у политици и зато није имао успеха. Према томе нађен је пут, на ком ће се постићи пријатељски одношаи њемачке и Аустро-Угарске према Русији.

С њемачких страна уверавају, да је са састанком царева у Потсдаму учвршћен европски мир. Ни има нешто, што не да веровати у то учвршћење мира. Приликом састанка, на свачијој ручку у част руском госту, изнесу изречене здравнице, као што се обично догађа, да се узмаче бар најважнији повод састанка. Из њемачке се јавља, да су здравнице изостале само за то, да друге пријатељске државе не буду имале повода приговарати чему. Али то је врло траљав изговор.

Француску измачено не би здравнице узнемириле. Уочи састанка изашла је из кругова, који стоје близу француске владе, ова изјава: У Француској није овај састанак никада узнемирио нити озајодило. Овдје се зна добро, да је и руском и њемачком цару много стало, да се њихови особини пријатељски односи тргну уздрже. Французи би се више зачудили, да до овога састанка није дошло, него ли што је дошло. Савез Француске с Русијом нема сврхе, да спречава коју од ових држава у подржавању пријатељских односа према другим државама. Међусобно поверење и живи интереси тако су јаки, да пријатељских осјећаја ни у Петрограду ни у Паризу никакве изјаве међународне удворности не могу повриједити. Томе треба

напоменути и то, да су односи између Британске и њемачке тако повољни, да нема трага никаквој непријатељској намени ни с једне стране, дакле нити повода за чие посредовање.

Народности у Турској

Младотурски режим у турској империји поздрављен је од цијеле просвијетлене Европе веома симпатично, а народи у самој царевини прихватили су га са највећим одушевљењем. То је било и од туда што је просвијетленој Европи и народностима у њој било дозлогрдило зло стање у коме се налазила и зато су и једни и други су пуним правом полагали велике наде у владу изданке турске империје, да ће енергично настати, да земљу уреди, да је изведу из хаотичног стања и да је поведу путем напретка и благостања.

Те су наде омануле. За ово кратко вријеме Младотурци се испољили у сасвијем другој боји него се то очекивало. Од обећаване слободе, једнакости, братства и јединства не би ништа. Младотурци побоше трагом својих претходника и убрзо се испољили као највећи угњетачи слободе и законитости, те у многоме надмашнише претходнике своје.

Из свега тога излази, да су сва њихова обећавања имала само да послуже, да се дочепају власти и да им сада није много стало до извршавања својих обећања. Напротив.

Ако се види и проучи све што се сада тамо догађа, свакоме ће бити јасно, да Турска под новим режимом није ни корак пошла напријед, него да назад је.

Догађаји, који се у пошљедње вријеме одигравају у османској империји, не пружају ни мало прилику о њој и о приликама у њој. Они их предствљају у врло ружној боји и та слика није ни мало по мајотурски режим и таскава. Намање је за препоруку.

Тамо се иде из крајности у крајност, од зла на горе и у томе се толико претјерује, да је сасвим природно што се анархија и хаос идентификује са Турском.

Нарочито пада у очи, да нови режим енергично ради противу народности, настојавајући систематски да у својој акцији истраје, не обзирајући се ни на пошљеднице ни на средства којима се служи.

Зато је са свијем разумљиво да се садањим стањем у турској им-

перији нико није задовољан, а најмање народности у њој.

Нови режим их је нарочито узео на око. Нас би далеко одвело кад бисмо стали да ређамо све злудме, свирјепства и насиља што их над народностима врше. Оно што се одиграва у европској Турској не збива се ни у најзабаченијем и најдивљијем крају свијета.

Али као да српски живаљ у томе највише страда. С њиме се поступа најсвирепије, онако, како се са људима нигдје у свијету не поступа. А ако ико Срби су најмање заслужили, да их тако третирају. Срби су били увијек исправни и никаква повода нијесу дали да буду изложени и животом и имовином и својим тековинама прохтјевима турскијех власти и оних који у име власти то чине.

Није никаква тајна, да прилике у турској стоје сада много горе него икад до сада.

То је све кривцом самијех Младотурака, који у мјесто да пођу путем прогреса и напретка, у мјесто да раде на увођењу реда и мира падају из безаконје у безаконје, из зла у горе, стварајући хаотично стање, и скрећу на странпутницу, која може бити од врло кобних пошљедница по њих саме, о чему ће их најскорија будућност увјерити.

Српство

Закон о штампи у Србији. И поред тога што је већи дио биоградске штампе устао противу промене закона о штампи, сви су изгледили, да ће он проћи кроз II. Скупштину судећи по расположеној скупштинској већини. Овај законски пројект биће поднесен II. Скупштини за који дан, те ће према томе ступити на снагу најдаље до краја године.

Пасоши за Србију укннути. Службени лист Краљевине Србије саопштава обаву министарства унутрашњих дела, да се уградити и да укнута пасоше за пролазак Срба и осталих страних власти у Србију. Овај закон одлучио је од путовника који из Мадарске преко српске власти у Србију, да се не дају пасоши од путовника који из Србије преко српске власти у Мадарску. Овај закон одлучио је од путовника који из Србије преко српске власти у Мадарску, да се не дају пасоши од путовника који из Мадарске преко српске власти у Србију.

Председник општине биоградске. Прешле недеље био је изабран председником општине биоградске и већином гласова изабран је Љубо Давидовић, бивши министар.

Четрдесетогодишњица. Јеврем II. Божовић, стални члан II. Позоришта прославља данас у Биограду четрдесет година свога рада на позоришној умјетности. Божовић је за све ово вријеме одвајао својом прилежношћу и марљивим радом, због чега је стекао и велике симпатије у

публици. У част његову у II. Позоришту даје се представа „Благо“, у којој он приказује Маринка.

Соколи у Херцег-Босни. Српска соколска друштва у Босни и Херцеговини имали су до сада одијело као што га носе чланови „Душана Силног“ у Србији, али су сада ријешили, да уведу униформу као што је код свију соколских друштава.

Словенство

Културно средиште јужних Словена. Када се претресало питање о Босни и Херцеговини у аустријским делегацијама, тада је делегат Баернбахтер изашао с приједлогом да се Сарајево претвори у културно средиште јужних Словена како би се Срби и Хрвати одбили од осталих места и били упућени на Сарајево. О томе приједлогу сада сарајевски лист „Hrvatski Zvijezda“ доноси ове редове: „Ова нас је „сретна“ идеја бившега аустријског министра заиста силно развеселила. Сарајево, којему фали и једна библиотека и једна књижевна организација, и једна јавна библиотека и једна уметничка галерија, и једно народно позориште, и једна књижевна прошлост, рјечу сви услови културнога развика, да одједаред буде промакнут на част културнога средишта за све Југославене! Та је сретна мисао можда само никути у непозасељеном мјесту једнога одмарајућега се аустријског министра. Ми смо додуше захвални аустријској екс-екселенцији, да се толико брине за наше шехер Сарајево, али узгоруђемо на то, да је за нас Хрвате, домаће и недомашне, Загреб свеукупно наше културно средиште и да оно није још, Богу хвала, отишло у мировању, као наш ненадани бечки пријатељ. Госп. бивши министар не може се без сваке сумње одрећи својих пређашњих навика у посмагњу на свијет, на вјероватно мисли, да се потезом пера књижевници именују, унапређују, суспендирају и умировају, као једноставни чиновници. А можда је он уверења, да то за наше специјално божанске прилике и не би било ништа необично.“

Гајимо пићне биљке

Наш се народ, осим врло малог дијела, бави пољопривредом а нарочито земљорадњом и сточарством. Те су двије гране од свију пољопривредних грана на више развите и за остатак нашег селска најважније су. Оне су остатак нашег народа зато и мислимо да није на одмет да нешто речемо о којој од њих. Истина, наш селак би одмах рекао: ја знам радити и стоку подизати само кад имам гдје, али у ствари то није тако и тај заклаучак био би по све брзи и погрешан, те зато ћемо нешто рећи и о сточарству, то нека земљорадник — сточар сам поразмисли да ли је овако како ми овдје наводимо или не.

Да бисмо напредовали у земљорадњи, по мило поменутог обрађивања земље, потребно је такође и паметно сточарење, јер од сточарства и његова развића зависи и успех у земљорадњи.

Селак од своје стоке може добити добар приход, на у ком погледу био тај

ПОДЛИСТАК

Крвава свадба

Слика из Македоније.
К. М. Кос — Повардарац

Поздрав је био гласина, која брани свој младуше од непријатеља. Војвода га поче сипавати, топорама му, да он неће допустити да се изврши турнеје Стане. На се окрену Марку и ухвати.

Како ми, Марко, да ли можеш у четвртак у вече, да нам отвориш врата од куће и да уведо унутра?

— Могу, војводе, и све ћу учинити што ми будеш наредко.

— Јеси ја, Марко, да си ти поштен човек и одан својој свадби. Хвала са! Само мисли ми да ти рећи. У четвртак у вече, извори двоје агнице псе, на остави камије отворене. Јави Стани да бече доћи и да буде приправан. Паси, да нико не покушава што год, да не би нам осуетио намеру и поварили план. У којој соби спава Али-ага?

— У оној из дворнице, одговори Марко. Само настане добро, јер је он добро изорудан!

— Оним ћу те заклати, повиче Радоје и замахне својом оштром капом.

Давка ријешено је било да у четвртак у једанаест сати у вече отколе кућу Али-агину. Чета ће чувати стражу, а војвода и Радоје ући ће унутра, свршиће с Али-агом и

избавиће Стану. Војвода препоручи својим, да никоме ни ријечи не говоре о томе и отуђити Марку, препоручећи му највећу опрезност.

Као што је војвода II. рекао Марку, тако и би. У четвртак у ноћи чогоа је човек примјетити како изишћу кроз шуму, која се граничи са спахијском Сали-аганим. Јудеи прилике и то врло опрезно, као што знају горски хероји. Само лишће шуми под ногама наших оветника, Мрачна ноћ. Као да је сам Бог освете нишао на руку нашим јуначима, да непријетелно приступе кући. Све је мртвијем спом спавао. Само је Марко са пострљеном очекивао знак четнички, па да изврши своју дужност. Завијестно је био Стану о свему и препоручио јој је да буде пажљива и на опрези, да се не би од радности издала и онда би се можда десила још већа несрећа. Нека буде спремна за ослобођење и за повлазак с четом у планину.

Али-ага није се нашао никаквој несрећи. Он је мирно шпе до неко доба ноћи, легао је раније него обично, савлајући с оутрашњем дану, када ће лијепа Језура бити њерва.

Оно но ноћи Марко чује из даљине глас кукавице. То је глас четнички. Војвода II. распореди чету око куће. Заповиједи четницима да добро пазе, да нико не прође у кућу. Он и Радоје и један четник повоше камију, гдје набоше и Марку. Онај им рече, да Али-ага шпан спава агитијем спом, да је псе

нарочно и затворио и да нема никакве опашности за њих. Показало је собу Али-агину и оде у вајат, како би мислили да он није ни што да напад. Радоје је свице куцало срце и гордо од жудне за осветом. Стегао је каму у једној и револвер у другој руци и пође соби у којој је Али-ага спавао. Војвода пође за Стану, а четник је чувао стражу.

Полако се Радоје приближавао соби и срећом, врата су била отворена. Убе унутра и као тигар скочи на агину и једним вештем ударцем капом учини крај животу онога, који је толико невиних жртва постао на овој свијет. Али-ага није ни шепнуо. Радоје није се валио у својој крви. Пошто сврши са својим кривком, пошати Радоје у дворнице, гдје нађе војводу са Станом. Радоше једно другом у загрљај и дуго су ћутали, док им војвода не напомену, да је вријеме ићи на овога пакленог мјеста. Чета окола Радоја и Стану и крете пут села II. гдје су остали мало да се одморе, па онда позватим капалом спроведоше Радоја и Стану до вратине. Тек на слободном земљишту српском одахну с душом. У слободној новој отворена заповиједе младенци нов живот, пуни еласти и мисливе. Послије годинах патња и муча заслужили миран живот, који су проводили у другу ових људи, који су дали много више жртва и снаг онога робла, који још живи под турском игом.

Ваздушни бродови

— Њихова историја и успјеси —
— Л. Рузел.

Човек је научно дјетило! Оно о чему је пофрчанство савало тисућама година, оно због чега су гинули пољни ентузијастички и мученички науке — постало је у наше дане реална стварност.

Некада човек није ништа више желио, него да излети и просторима изнад себе — ваздушним шпанима.

Један антички египћански пошље у својим бајанма ботова у лијету и божанске душе, да га је први и највиши корак већ учинио и Леонардо да Винчи и Жан Борели дубоко су проучавали могућност лудега летела, док браћа Монголфије, фабричари хартије из Аноне, не створили аеростат и први се подигоше у ваздушне просторе. Цио културни свршет, а нарочито Француска, поддржавише гај догађај бучног ентузијазма.

Њихов пронашак отворио је широк хоризонт покретној будућности. Напавало је, да је први и највиши корак већ учинио и да није изгледало боја ваздушног саобраћаја.

Дунав XIV. одликован је породицу Монголфије прометом и по грбу им написану ријеч „Sic itur ad astra“ — Оказало се иде на ваздушној и све се ријечи довршило су да пошљајему те све падало и није се очекивало од аеростата.

приход, samo u tom slucaju, ako svoju stoku ishranjuje ovako, kako treba t. j. ta stoka treba da je sita i onda se od nje dobija u dovoljno velikoj mjeri, meso, fubreta (tj. gnoj) i takva stoka nam i na pazaru daje dobru cijenu.

Možemo li ipak očekivati od naše stoke? Naжалост, ne, jer je naša stoka veći dio godine gladna, a i hrana koju joj dajemo, veoma je oskudna u hranjivim sastojcima, te i usljed toga stoka je krhliava, nije zdrava, slabog je života, slabo daje fubretu, a o njenoj cijeni na pazaru i da ne govorimo.

Da li je dobro stочарство potrebno je da stочар има u dovoljno velikoj mjeri, samo pri dovoljno velikoj dobroj stoci. Stoka može biti i neproduktivna.

Na ova se pitanja kaзати lako je, to reћи, no nije lako postići, пошто на свима немамо да на њима и косим доista сена, а осталу земљу гадну за обрађивање већином обрађујемо и на њој сасвим неки од домаћих усјева.

Према свему то сад реченом нагледа да нам не пресече ништа друго него или да држимо мање стокe, па и то рђаво или да изаберемо неки начин за исхрану стокe, а тај је начин да на њима произведемо шићу и са том шићом исхранујемо нашу стоку.

Што се тиче да стокe мање држимо то нема смисла, јер сточарење даје добар приход, а онег без стокe нема ни фубрета, те парово наше пиће би се брзо исцрпило и остале неспособне за обрађивање, те бисмо пропали како у једној тако и у другој грани од којих нама зависи опстанак.

Наше је мишљење да је потребно по могућству држати што више стокe, јер ћемо имати што већи приход, а и земљорадња нам ће боље напредовати.

Треба нам ово ливада што имамо да што боље назмемо, а особито што раније да их забранујемо, јер што их прије с прољећа забранујемо, то је изишло да ћемо и више сјена с њих покосити. Осим тога, што немамо по врло мало ливада, треба и на њима да производимо гајимо, и вијесне биљке за исхрану стокe.

Унапријед знамо да ће нам они који воле да све критикују, ма и немају основа, рећи: немамо ми толико земље да је под сеном употребујемо него нам је потребан хљеб.

И на то ћемо у кратко одговорити: претпоставимо да неки селак има 6-7 рала земље, па од њих једно рало употребљено је за сјено дугерке, коју 2-3 пута годишње коси или ма које друге пићне биљке, а на остало земљи сјеје друге усјеве. Стока је тога селака кад има сјена боља и даје му већи приход у свему па и у фубрету (гноју) којим гноји — фубри — своју земљу, те и с ње добија бољи приход. Сад рецимо и то да други селак има исту количину земље и на својој сјеје, као и вазда, раж, кукуруз, пшеницу и друге усјеве, њему је стока рђавија, јер од тих усјева није особито добра храна за стоку, те му је уста гадна и слаба, па извјесно је, да не може колико му је потребно стокe држати нити своју земљу гнојити и он пропада како у сточарству тако и у земљорадњи.

Сад нека говоре горњи наводи што је корисни и који од наведених селака наметније гадује.

Али у то доба (крај XIV. вијека) техничка знања још нијесу била толико развијена да би могла експлоатирати ваздушне просторе. Ваздушна лопта, летјела је онако куда би је вјетар носео. Аеростат се, дакле, није повораво води човјековој, јер је њиме управљала људско вјетрова, ваздушних струја. Летјела су била веома опасна, те су катастрофе бивале врло честе. Јуна мјесца 1785. године, при покушају да се аеростатом прелети канал Ла-Манш, погинуо је Пилатер-де-Розе, неустрашиви и одушевљени помоћник браће Монголфије.

И добе доба разочарана, а с њим и нови проналазци људског творачког генија. Поред подизања у ваздух, потребно је било пронаћи и средства за борбу са атмосфером, или тражити друге начине за летјене по ваздуху.

Гитон Марво, Гривон, Делеро одређују да пронађу средства за управљање аеростатом. Поручник Менше објављује свој пророшки пројекат, којим одређује скоро све дијелове данашњих ваздушних летелица. Пројекат је објављен ту скоро, јер је млади поручник погинуо за вријеме онеде Мајина.

1832. г. Жифар је покушао, с опасношћу по живот, да примени парну снагу за управљање аеростатом. Дини-де-Лом уноси и остварује читав низ поправака аеростата, а 1833. године браћа Гисардије покушају да аеростат управљају електрицитетом.

Напошлетку сви ти напори доводе и збо

Залуду ми бисмо ма и најбољу врсту стокe добијали ако је нећемо како треба гајити, те зато на основу свега горе наведеног слободно смо препоручити нашем селаци да посвети своју пажњу и гајењу пићних биљка, а у скоро ће се увјерити какву огромну корист има од тога за свој опстанак, али, наравно, не треба на све гледати с висине и с неким неповјерљивим, премда је познато да је много лакше разумјевати на дуго и широко него на радити како треба и како се у просвјешћеним и културним земљама ради.

Колико земаља наш земљорадник обрађује и на њима сјеје разне усјеве, али усљед њихове исцрпљености добија врло рђав приход и готово, ако се узму у обзир трошкови и труд око обрађивања таквих земаља, у више година не могу ни то да исплате, но напротив више стају труда и трошка него ли донесу прихода и рад на таквим земаљама слободно се може назвати залудан, као и свуда где је расход већи од прихода.

Међутим на таквим земаљама би могла успијевати нека пићна биљка, која не изискује сасвим добру земљу и приход нам би био много већи него ли је, а и труда и трошка бисмо много мање употребили.

У чланцима за овим укратко ћемо описати неке важније пићне биљке и начин њихова гајења, па на нашем је селаци да се користи.

V. V. — б

Одакле име Босна

Академски рјечник спомиње под ријечју Босна ово: „Име ријечи и земљи и једном селу. Без сумње је остало од старијег туђега народа. Нисало се у туђим језицима X. вијека Босна, последије и Босина“. У етимологију се ријечи даље академски рјечник не заушта.

У „Гласнику земаљскога музеја у Босни и Херцеговини“ од г. 1889. изишло је др. Људевит п. Талочи хипотезу, да је име Босна постало од ријечи „бос“, забиљежене у Русију албанеском рјечнику у значењу сланице (солане). Своју је хипотезу оснивао Талочи на Страбонској вјести, по којој су се стари Артеријати борили са својим сусједима Ардијцима ради сланих вреда, која су извирала на њиховој граници; та би предисториска сланина вреда била пета, што их данас имамо у Горњој Тузли, па би прва гоме име Босне стајало у свему њиме, била по врлици како у старобоснијем Солу, која се ствара у данашњој северној Босни међу ријеком Дрином и Босном, а околног ријеке Сирече дошла име своје од соли или како је у Тузли добила то име (турски туз — сол). Ту хипотезу морао је Талочи напустити, колико ипаче ни из литературе ни из живота народнога говора она албанеска ријеч није замишљена.

А у свесци „Гласника земаљскога музеја за Босну и Херцеговину“ од године 1900. у чланку: „Нешто о босанским соланам“, стр. 527—580. изишло је др. Тиро Трухелка, кустос земаљскога музеја у Сарајеву, своју хипотезу о постању ријечи „Босна“. Он волази од имена „Басанте“, како су Римљани звали ријеку Босну.

По Трухелкиној хипотези сложена је рије „Басанте“ од „бас и анте.“

не до великог, ипак до једног несумњивог успјеха. — 9. јануара 1884. године, па сто година последије проналазак аеростатом Француска, што га направиле официри Креп и Ренар. Захваљујући електричном мотору у ваздушној крми, њихов је аеростат описано у ваздух велики завршени круг т. ј. вратио се мјесту са којег је пошао. Али већи полет, ни кад је ваздух потпуно мирац, није могао учинити. Мотор је био прилично тежак а за то и слаб, те се није могао борити ни са најмањим ваздушним покретом. Пова сметња — одсуство снажног механичког покретача — остаје проблем многим проналазачима ваздушног летјела.

У то исто доба други проналазачи, разочарани неуспјесима ваздушних лопте, стављају питање: да ли се у ваздух може попети једино ваздушном лоптом која је латна од ваздуха? Да ли се може направити апарат тежи а да ипак може летјети? Ипаче и оубе летјелине теже су од ваздуха — а ипак лете по њему. Проналазачи се обраћају природи и траже да им она одговори тајну физичких закона о летјелу птица.

Лонс и Бланвени остављају модел тежине машине летелице. Марк Сетен, рођак браће Монголфије, још 1849. године диже се више одље са својом летелицом. Патон Д'Амекур де Бриг, Гомо и Поше, Жилпан, Вешам и др. граде апарате и моделе, али сви без успјеха. Хелмхолд и многи други научари

Бас је истоветно с арнаутским „м-бас“, а други дио „анте“ био би истоветан са „ента“ у ријечи „Нарента“, како Неретву страни извори зову. Онај први дио ријечи изговара се у неким крајевима Албаније „м-бас“, у западној Албанији „мас“, у источној „бас“, а значи „заира“.

Други дио ријечи „анте“ постао је метатезом вокала од „ента“ (у „Нар-ента“), па је та основа прије гласила „китк“ или „кид“ (дакле с полувокалима) и налази се у ријечи „ид-и“ која означаје основу или ланац у ткања и у глагола „ме ид“ (ме енд) једино ткачи, основати.

Да се појам ткачке основе или ланца преноси често на називље горских ланаца, доказују нам романски и германски језици, а да се и други ткачки називи преносе на горске формације, доказује наша ријеч „гребен“, а немачки „кам“ (ср. и ријеч „брдо“ у значењу Берг и „Веберблаг“).

У нашем случају вели Трухелка, оно кид означаје горски „ланац“, који онасује Неретву, јер „нар-ент“ значи „међу или близу горског ланца“, а „бас-ент“ оно, што је за „горским ланцем“; дакле Басанте нам означаје крај, који се налази с ову страну истога горског ланца, који онасује Неретву. Да је та ознака географички посве тачна, о том нема сумње.

Премда је Трухелкина хипотеза врло духовита и с тим замањива, што се значењу оних двију ријечка не опире географија, ипак ће се по нашем суду тек онда моћи прихватити његова етимологија, кад нам бар то докаже, да „нарент“ заиста значи „међу или близу горског ланца“. Свакако је несигурно непознату ријеч тумачити непознатом.

— 3 —

Привреда

Да ли пчеле наваљују на грожђе? Многи људи још и данас тврде, да пчеле наносе силне штете виноградима. Шта више, догодило се у новије доба у Угарској, да су неке области посебно одредбом забраниле гајење пчела у близини винограда, усљед чега су пчеларска друштва противу тога интервенирала и доказали, да је та одредба посве неоснована. Међутим, стамо у немачком стручном листу „Die Biene“, о томе питању, шледеће умисне напоре:

Непознато је управо, шта разне незналице наше вршњачкој пчелици све у гриже уписују. На вољкама веде они, усније пчеле мелуд још у цвијету, а травама једину сву снагу. Овакве безумнице се и данас још и ако већ ређе чују, али онет почетке још шапнују. А да пчеле на грожђе наваљују и виноградима силну штету праве, то се, по мишљењу многих нејављива, не да опоречи. Од грабежљивих животиња треба да се брањимо, како и колико само можемо“ мишљаше неки запунани мудријаш, па је медом замедљаном водом намамо сијасет пчела у постављене муволовке, гдје су сиротице кукавно настрадале. Пчелари цијело свијета никада неће увјерити, да је штињеска у пчеле врло слаба, а да би могла бобину грожђа нагрести, јер сам се својим рођеним очима освједочио, да не само осце и стршљени, него и пчеле нагрисају бобине код грожђа. Тако је

још унапријед доказују немогућност свих таквих покушаја: ако би човјек хтио да се користи једино својом мишљеном снагом, пачадо неће полетјети, јер је она за то и одише слаба. Птица, поређена са човјеком, има мишићну снагу 200 пута јачу од његове. Да би човјек могао летјети апаратом тежијим од ваздуха, треба да има необично силан мотор.

Али проналазку летелице сметале су и друге непредвиђене тешкоће. Посматрања, вршена тек тада пронађена камератаграфом, утврдише да су лавна све вјерована да типе у вријеме летјела поврху своја крила. Или још боље, да су покретана толико сложена да их механичка крила не могу копијати.

И наредоме нове муге и пове, по својој простоти, генијалне мисли: типа лети непокретним крилима т. ј. проста дјечја играчка диже се у висе као прави — ваздушни змај! И на позорницу ваздушног летјела јавља се нова и смјела личност, немачки инжењер Ото Лилентал.

Радно је неуторно још од 1888. године, Проулавао је технику летјела великих птица, нарочито морских, које лете широко раширених крила чак и противу вјетра. — 1891. године почине Лилентал своје одаде са великим апаратом који необично личи на птичија раширена крила. Дражећи се рукама за њ, са велике висина баца се у ваздушни простор. Крила наглаше на ваздушни отпор, те, захваљујући томе, Лилентал полетко, по

говорио мој разјарени сусјед; па пошто сам видио, да се с њиме данас ништа учинити не може, оставим га да говори, али сјаградан, кад се био мало уморио, потражим га онег, па с њим поновим о истој ствари од прилике овако:

Кад ставимо пред пчеле сасвим здраве, непагржене бобине грожђа, увјерићемо се и освједочити, да их пчеле неће дирати. Дали су, дакле, штињеске пчелине занга тако слабе, а да би могле њима прогристи живану лупчицу бобине?

То је велико питање, јер пчеле могу дрво и канап оглодати. Прије ће бити, да пчела не мари толико за грожђе. Шећераста сок у бобинама грожђа, не може својим мирисом да примаме пчелу, јер тај мирис не пробија кроз живану дуску бобичину. Али је пчела ипак богато обдарено створење Божје, па је сигурно тако мудра као осци, и кад јој прија шећераста сок нагржене бобине, онда је питање: да неће она и цијелу бобину нагрести, кад зна, да је у овој та уста посласница? Дугим посматрањем утврђено је: да пчеле неће нагрести цијелу здраву бобину грожђа.

Метнимо сад на даншину испред лета преполовљену бобину грожђа. Одмах ће доћи двије-три пчелице и забадати своја рила у киселасту сок грожђа, али за мало, па ево их гдје предњим појмама сгружу по рилу, чисте га, бришу, не би ли се опростили киселоста сока, па нам се причине као дјеча, која су загрлила у киселу дивљу јабуку. Да нам могу рећи, рекле би сигурно, да је у тим бобинама врло мало сласти за њих.

Ако пак па те преполовљене бобине припече сунце, одмах ће наступити велике промјене. Сунчана топлота произвешће хемиски процес, усљед кога ће сок у преполовљеним бобинама постати течнији и слађи, у коме га случајно пчеле врло радо сисају. Чим се те преполовљене бобине осуше тако да у њима нема више сока, онда их и пчеле одмах напусте.

Сигурно је дакле: Грожђе, које није нагржено било од птица, осци или стршљенова не диралу пчеле;

Пчеле сисају радо сок нагржених бобина, ако су ове изложене сунцу. Тиме пчеле не наносе виноградима никакве штете, напротив, оне чувају нагржено грожђе од трулења.

Кратке вијести

Књажевска имена. Аустријски владари на крштењу доивази су добар миз имена. То је познато. Но то све није ништа према поносном имену недовољно преминулог спанског краља Чудалонг-кориа. Тешко да би се нашао који европски језик, који би га могао изговорити. Ево тога дијелова имена:

„Сомлет-Пра-Порумид-Маха-Фуллон-коип-Наминер-Дебиа-Маха-Мон-Хут-Нур-руснарата-Раја-Ја-Баменге-Варигмабрениге-Парабит-Варак-Хатинара-Раја-шкаретана-Цатуринга-парама-маба-Цакруба-ти-рагасанхас-Нарумадхармикемаха-рујад-Хираја-Пара-Маурат-Набит-Пра-Чула-Чем-клева-Чем-Хулина“.

Колико ли је времена потрошио овај краљ од свога владана, потписујући своје потпуно име?

својој личији, спушта се на земљу, клива, и кливира, одукавајући равнотежу вештачким мишљеним неутра тежине свога тијела.

Завршио је више од 2000 таквих одаде, а 1896. године већ се био спремно да све то изведе и мотором, али у вријеме једног летјела докна га вјетар и прерисе му апарат. Лилентал падне са висине од 30 метара и остане на мјесту мртав. Тако је завршио творачки дијамантског ваздушног летјела.

Али његов рад није пропао. Ипаче је себи присвајао: у Енглеској — инжењер Пилвер ради по истој методи, али погине исто тако несрећно у Америци — Шпант, Еверет и Херин унесе читав низ поправака у Лиленталов апарат. Лиленталова крила претварају се у библин и пилатер од двије попршице, једне над другом. Догле у савршени апарат прелази вода у руке двојице Американа, браћа Рајт. Јавља се аероплан.

Али да се замале вратише прошлости, оном тренутку кад су проналазачи видјели да недостаре механички покретач који би био довољно лак и сасвим моћан за вршене узгоде ваздушног савијања, Уаауришавана аеростата управљала сасвим престаје пред очекивањем новог мотора. Творачи тежких летелица стављају нове тешкоће, јер успијевашу да се ма и да извараће вријеме, не потраживајући пчелици лет одрака у ваздуху. Али по њему нијесу могли претати без мотора.

(Свршиће се.)

Словенци у Горици. У Приморској Горици Словенци врло јако напредују и поред тога што Талиани настојавају да имају тамо престиж. Само у основним школама тамо се школују 2270 словачких ученика.

Турска дуванска режија. Амерички трговци дувана понудили су Турској пет милиона штерлина годишње за монопол дувана Турска има сада од те режије годишњи приход од само милион штерлина.

Статистика избора у Угарској. За изборе у Угарској гласало је 846 869 изборника, од којих је гласало за нову странку рада (владину) 407.258. За цркву је странку гласало 48.000, а за странку Андранилевићу 50.000 изборника. Кошутава је странка добила 116.000 а Јустова 131.000 гласова.

Бугарска се спрема за рат. За даљи развој ствари на Балкану од велике је важности чинишница, да се Бугарска не престане све више наоружава, да буде спремна за сваку евентуалност. Ових ће дана бугарски ратни министар предложити собранију нови војни кредит од 42 милиона перпера, који би се имао покрити благачинским облицима. Вишег о овом изненадила је јавност, јер се није рачунало на тако високи износ. Из овог се разабире, да Бугарска држи, да ће доћи до рата на Балкану.

Дневник

Правио излет. Њ. В. Краљ Господар са Њ. Кр. В. Књазом Петром правио је у понедељак излет до Ријеке, одакле се јуче повратио.

† **Новак Рамов** У Никшићу је прошле недеље преминуо стари и опробани ратник **Новак Рамов**, један од најистакнутијих јунака наших, који се са својих херојских подвига као ријетко ко прославио. На глас смрти овога нашег прослављеног борца Њ. В. Краљ Господар и Краљевић Престолонашљедник најавили су телеграфским путем саучешће његовом сину командир у Буру Јововићу. Узимајући учешћа у тузи за изгубљеним Новаком, топла нам је жеља да му буде лака ова грудина земље, коју је толико својом крвљу наплатио. Свијетао му помен међу нама!

Господаров пут. И поред тога што смо у два маха изјавили, да Њ. В. Краљ Господар неће ове године нигде ићи ван земље, страни листови, а по њима и српски, још једнако доносе вијести о путу Господареву, износећи чак и детаљни програм пута. Како је већ прошло одређено по њих вријеме путовања, то ће ваљда и сами увидјети колико је истине у њиховом изношењу било.

Престолонашљедникова болест. Стање здравља престолонашљедника Александра svakим даном је све боље тако, да се налази на путу потпуног опорављења и није далеко вријеме када ће напуштити постелу и сасвијем оздравити, што му и ми од срца желимо.

Нови посланик на Цетињу. Биоградски листови саопштавају, да ће на мјесто досадашњег посланика Краљевине Србије г. Тодора Петковића, који се већ дуже вријеме бави на одсуству у Биограду, бити постављен г. Василије Авенић, министар на расположењу. Г. Петковићу је спремљен нов положај: биће постављен за начелника пошта и телеграфа у Биограду, на коме је положају и раније био. Ово саопштење биоградских листова доносимо по новинарској дужности, пошто се о овоме код нас ништа не зна.

Вратно се. Г. Милан Андоновић, професор геодеског завода на биоградском универзитету и директор геодеске академије, који је на Цетиње дошао на нарочити позив,

да прегледа рад на нашем катастру, отпутовао је са Цетиња у Србију у недељу прошле подне. Пошто је г. Андоновић прегледао сав дојакошњи рад на катастру, по повратку на Цетиње поднио је о томе г. министру финансија опширан реферат, у коме се врло похвално изразио о досадашњем раду, зашта заслужује особиту похвалу шеф нашег катастра г. Милан Марковић. Прије свега поласка г. Андоновић је имао част да буде примљен и код Њ. Вел. Краља Господара, којом је приликом и одликован Даниловим орденом трећег степена.

Службено саопштење. Краљевска Влада издала је ово саопштење:

На заузимање Кр. Владе да би се емигранти из Скендерије, који су скоро пријешли у Црну Гору могли слободно повратити на своја огњишта, овдашњи цар. отом, посланик г. Садредин-бег упутио је Кр. Влади ноту саопштавајући јој да је Царска Влада израдила амнестију за поменуте емигранте, те у преводу доставља извод из прокламације од 19. октобра о. г., којом се тај повратак обзнањује, а који гласи:

„Пошто су бјегунци из Скарског Вилајета напуштали своја огњишта, да се склоне у Црну Гору ушљед лажних подговора извјесних незадовољеника подјурити се тиме неоправданом страху, Царска Влада залахнута својом узвишеном бригом о њима, те да би их сачувала од невоље и од штета одлучује:

I. Продужење рока за њихов повратак одређеног од стране пријетког суда.

II. Да се наплата пореза, званог на овде, одгоди до оног времена, када им њихово финансијско стање буде дозволило да га исплате.

III. Да се не узимају на одговорност за емигранте они, који би се жељели повратити, и да могу слободно располазати са својом имовином и свим оним што су код куће оставили.

IV. Рекрути, који су позвани на одслужење свог трогодишњег рока у војсци, одслуживање своју војну обавезу у вилаету почињући од 22. и 23. год. и то само три месеца; а једино рекрути од 21. год. ниће за једну годину изван вилаета.“

Према горњем наређено је од стране г. министра унутрашних дјела да надлежне Кр. Владе неопходно саопште наведено свим емигрантима да их пријатељски саветују да се поврате својим кућама.

На тај начин Кр. Влада успјела је, у колико јој је било могуће, да својим посредовањем обезбједи слободан повратак емиграната. На њима сад остаје да наметно употребе помиловање, које им је израђено, како се иначе не би плаћали патњама.

Српска симфонија. Наш најбољи композитор Јозиф Маринковић завршава ускоро композицију „Горског Вијенца“. Ово ће бити највеће дијело композитора Маринковића, те ће зато и с правом носити име српске симфоније. Чим буде композиција довршена, одмах ће се у Биограду изводити.

Наш лист и Аустрија. За вријеме анкетионе путеве многа биоградска дјела, која су олузет је последица у Аустро-Угарској, те је сада влада у Краљевини Србији предузела кораке да се свима тим листовима дозволи приступ у Аустро-Угарску, пошто је та забрана била сасвијем без основа. У случају, да

се ова дозвола не изла, биоградска влада ће забранити аустро-угарским листовима улаз у Србију. Како је и нашем листу забрањен тада улаз у Аустро-Угарску, те се ни до данас не дозвољава, да се у њој растура, то би смо молили и наше надлежне, да предузму све што треба, да се нашем листу дозволи приступ у Аустро-Угарску, у толико прије што укидање последица „Цетињском Вјеснику“ није службено ни објављено.

Исељавање из Босне. Као што из Сарајева јављају, у пошљедње вријеме је опет ојачао покрет за исељавање мухаџира и поред тога што се босански исељеници у великом броју враћају из Турске, камо су се раније иселили. Исељенички покрет толико је сада набујао, да се муслиманске породице на Буљке исељавају. Преовлађује мишљење, да се овај покрет појавио ушљед тога што их на то нагоне разни спекуланти, који теже за тим да по јефтине новце приграбе исељеничка имања. Власти противу тих спекуланата ништа не предузимају.

Српске школе у Турској. Из Призрена јављају, да је власт забранила свима наставницима у српским школама рад без разлике чији су поданици, те је на тај начин обустављен рад и у призренској српској богословији. И тако у цијелој рашко-призренској епархији ни једна српска школа не ради.

Сазив хрватског сабора. Према аутономном закону сабор Хрватске и Славоније има се сазвати 9. ов. м., али је бан Томашевић намјеравао да га одложи за осам дана доцније, до 17. ов. м. како би учинио све потребне припреме и споразум са странкама, ради чега је био сазвао конференцију свију странака. Захтев банов за одлагање сазива сабора, странке су одбиле и тако ће се сабор сазвати 9. ов. м.

Српско-црквени сабор. Због избора, који су били у Хрватској и Славонији, српски црквени народни сабор није ни сазван, те се напуштају да се у овој години и не сазива. Али се јад издала, да се српски патријарх Лукијан Богдановић креће у Будим Пешту, да поради на томе, да се сабор сазове опш ове године како би се ријешила прешња питања, а нарочито питање о уређењу свештеничког стања.

Обраћамо пажњу. Читаоцима нашег листа обраћамо пажњу на оглас, који доносимо о продаји преосталих ствари, које је продавао Ликвидациони Одбор.

Вријеме. Пошљедњих дана снпјег је био толико нападао, да је био чак и саобраћај са Котором прекинут. Од јуче је ојужило у југ тако силно дулао, помијешан са пухом кином, да је сав снпјег збрисао, те су улице остале потпуно чисте.

Кратки разговори

Један господин са врло штељивом косом на глави, кроз коју се, како се то обично каже, већ одавно промјенио пуни месец, и то пуни пуцао, сједи у гостионици за ручком.

Нисланиг викну он веома срдито: — Келнер, па у мојој супи има једна длака!

Келнер дође, зашири у тањир, извади длаку, заплета је у дланове, па онда рече улуцило и са пуно гаска:

— Ах, каква дивна длака, каква дивна длака! Јавио ми је господине јуче! А гост се насмијаша и тихо рече: — Хм, да, тако што може да се деси...

Друштво је при чају. Сви се скупили око стола. Онити жив разговор и забављање. Нисланиг један савидни господин оношине господином преко пута:

— Ама, шта хоћете ви господине? — Небу ништа! — Е, па? — На шта, е, па? — Што ми онда стискате и гњечите ногу већ читаво по часа? — Нареди, молим вас! — Ако вам то мисли задовољство, онда допустите да вам напоменем, да је сасвим гласна... — Извините! Извините, молим вас, крив сам... Ама, јас, ја сам мислио, да је то нога ваше супруге...

— То је, просто, страшно!... Ја не знам, како те не гризе савјест, кад ме вараш са онаквим глупаком, као што је тај капетан Јоца! — Умири се, драги, слатки мој!... Ама нијесам ја ни њему вјерна!

ОГЛАСИ

ОБЈАВА. — У извршењу § 5. Трговачког Закона Краљевине Црне Горе, стављам до знања да у овој вароши држим трговину жити, у мојој кући под бр. 168, под мојом фармом.

Ријека, 26. октобра 1910. год.

1 1 **Крцун Јанковић.**

ОБЈАВА

У извршењу рјешења г. министра финансија и грађевина од 21. октобра 1910. год. бр. 6434 објављује се трговцима и др. овде и у унутрашности

Коначна расподаја с попустом

ствари преосталих иза Проставе: *страчана, лећуна, навлака, декица, таваја, камина, брокана, бокара, шпале, боцун, разни чаши, ножеви, парна, машина од слатког леда, конопа, кавалета.*

Продају врши нарочити одређени орган у Владином Дому, у обично канцеларско вријеме и свакога дана, а *куповица је за преодају дозвољена.*

Попуст је 20% на износ куповине до 300 перпера, а 25% на вриједност купљених ствари преко 300 перпера, разумије се од цијена по којима је, као најнижим и без парине, распродавао ствари Ликвидациони Одбор до 21. пр. месеца.

Д-р Секула Дрљевић

адвокат у Подгорици

отпочео је адвокатску праксу.

У свима кривичним парницама заступа бесплатно све, који му поднесу увјерење сиромашног стања.

Официрско одијело

Израђујем по новом пропису брзо, солидно и са увјереним цијенама. Примам порубине и из унутрашности.

С поштовањем

Јово Бујишић,

кројач на Цетињу.

7-10

5000 перпера

плаћам свакоме који докаже, да моја за чудо јефтита колекција од 600 предмета, која кошта само **шест** перпера, није готово бајана, а састоји се: један прави швајцарски часовник патентног система Роскоф, који је регулан и иде тачно, са писменом трогодишњом гаранцијом; један ланач американоског дубл-злата; два прстена од американоског дубл-злата (за господу и женке); једна енглеска гарнитур од пуцета за манжете, јаке и кошуље; један амер. перорез са 3, сјећивач; једна свилена краватна модерне мустре; боте кавбе се жељи; једна игла за краватну од Симила-бриљанта; један женски ланач брош напозване мустре; једна путничка гарнитур; један кожани новчаник; американски бутон са имитованим драгим камењем; један енглески патентирани барометар; један албум за салон са 36 вјештачких и лијених разгледница из свијета; један раскопан кошиер за прат или косу од правих источних пера; пет индијских јавола који проричу, који забављају свако друштво, и још 550 разних других предмета, који су неопходни и корисни свакој кући, и све бајана. Све за једно са часовником за **плат** система Роскоф, који сам лично кошта више по двојно, добија се за **само 6 перпера.**

Може се добити на повуку или за унапријед послати пошти свикар и у иностранству (маркама) од фирме **А. Гелб** (A. Gelb, Versandhaus Krakau № 601), Краков.

НБ: Ко поручи два прстена и добије један енглески часовник, добиће и један американоски перорез. Што се не догоди, прима се албум и бутон са имитованим драгим камењем. Према коме свака рачуна.